

GLASILO NEZAVISNE DELAVSKE STRANKE JUGOSLAVIJE

Izhaja vsak četrtek. — Uredništvo in upravnništvo: Turjaški trg št. 2, prilličje. — Naročnina: na mesec 4 Din, četrletno 12 Din. — Dopisi se ne vračajo.

Štev. 7.

LJUBLJANA, četrtek, 31. maja 1923.

Lelo I.

Mednarodna enotna fronta transportnih delavcev proti vojni nevarnosti in fašizmu.

Transportnim delavcem, železničarjem in mornarjem vseh dežel!

Sodrug!

Slavnostna obljuba kapitalističnih vlad, da je bila velika svetovna vojna, ki smo jo komaj prestali, zadnja vojna sploh, je bila velikanska prevara.

Niti trenotek ni verovala buržuazija sama v resničnost te obljube. To ni bilo ničesar drugega nego goljufivo geslo, ki ga je potrebovala buržuazija, da bi nahecala milijone proletarcev enega proti drugemu, da bi se tako eden drugega morili, namesto da bi v skupnem boju premagali svojega edinega sovražnika — mednarodni kapitalizem.

Od obljubljenega miru smo bolj oddaljeni nego i kedaj.

Kapitalizem je izšel iz vojne še bolj požrešen oblasti in plena nego prej.

Povsod se množi netivo za nove krvave spopade, za medsebojne spopade med kapitalističnimi državami, pred vsem za spopade med njimi na eni strani ter med rusko delavsko - kmečko republiko na drugi strani.

Zasedba Porurja po francoskih in belgijskih četah, polovanje maršala Foša po deželah takozvane male antante, nota Kerzna ruski vladi, poskusi lozanske konference zaslužiti turški narod — vse to so grozeči znaki, ki jasno kažejo, da imajo kapitalistične vlade namen, vreči svet v novo krvoprelitje.

Se vedno vzbujajo nova Rusija sovražstvo in odpor v celem nazadnjaškem in reakcionarnem svetu. Se vedno je plameneče gojeni ideal razreda bogatinov v vseh deželah, podvreči to ogromno državo z vsemi njenimi ogromnimi bogastvi nemotenemu kapitalističnemu izkoriščanju. Uničiti njeno sedanjo državno obliko t. j. vlado delavcev in kmetov, je in ostane odprta ali zakrita želja vseh sovražnikov proletarijata, ki se bori za svoje osvobojenje.

Delavski razred vseh dežel želi mir. On ne more v kapitalističnih vojnah ničesar pridobiti, pač pa vse zgubiti. Kakoršen koli je konec vojne, kapitalizem je vedno zmagovalac, premaganec pa mednarodni proletarijat. Vojna združenih kapitalističnih držav proti sovjetski Rusiji bi pomenila neizbežno novo svetovno vojno. Padec delavsko - kmečke republike bi bil najhujši udarec, ki bi mogel zadeti mednarodni proletarijat. Kajti kakršne koli so razlike, ki dele še proletarijat mednarodno, teoretsko in organizatorično, eno pa je sigurno; sovjetska republika je zadnji jez proti reakciji, ki narašča v vseh deželah in ki grozi požreti revolucionarno delavstvo.

Sodrug!

V prepričanju, da se more delavstvo vseh dežel le tedaj resnično braniti proti vojni nevarnosti, če se stvari močna enotna fronta, so zastopniki Mednarodne federacije transportnih delavcev in zastopniki vseruskih zvez transportnih delavcev, ki so bili opolnomočeni od vseh organizacij transportnih delavcev, železničarjev in mornarjev, ki stoji na stališču Rdeče strokovne internacionale na konferenci, ki se je vršila 23. in 24. maja v Berlinu, sklenili

Ustanovitev mednarodnega odbora proti vojni in proti fašizmu.

Sami trdno odločeni premagati vse cepitve v pokretu transportnih delavcev, se v topli želji stvoriti v interesu proletarijata vseh dežel močno enotno silo, obračajo zastopniki Mednarodne federacije transportnih delavcev in Vseruskih zvez transp. del. na transportne delavce, železničarje in mornarje vseh dežel in vseh smeri s pozivom, naj slede njihovem vzgledu in naj začno skupne akcije proti vojni in reakciji.

Sodrug, transportni delavci, železničarji, mornarji, storite svojo dolžnost! Prednjačite delavcem ostalih strok!

Bodite čuječi!

Nadaljujte svojo kontrolo nad prevozom municije in ostalega vojnega orožja v vseh deželah z največjo čuječnostjo! Pazite, da bo ta kontrola kar najostrejša in da noben transport ne ostane skrit vaši pozornosti! Obveščajte o vsem svoje predstavnike in dajajte jim redna poročila! Bodite za vse slučaje pripravljeni!

Vojno vojni!

Doli z militarizmom! Doli z reakcijo! Doli s kapitalizmom!

Naj živi enotna fronta transportnih delavcev vseh dežela

Za delegacijo Mednarodne federacije transportnih delavcev:

Robert Williams, predsednik,

Edo Fimmen, tajnik.

Za delegacijo Vseruskih zvez transportnih delavcev, železničarjev in mornarjev, pooblaščen od vseh na stališču Rdeče strokovne internacionale sloječih organizacij transportnih delavcev:

A. Andrejev, G. Ačkanov, A. Sadovskij, A. Lozovskij.

Dne 23. in 24. maja se je vršila konferenca transportnih delavcev, železničarjev in mornarjev, na kateri so bile zaslopane organizacije Amsterdamske in Rdeče strokovne internacionale. Dosegel se je popoln sporazum za skupno akcijo o proti vojni in reakciji. Sklenjen je bil gorenji manifest, in več resolucij. Predvsem je bilo sklenjeno ustanoviti skupen akcijski odbor, sestavljen iz enakega števila delegatov obeh strokovnih internacionalnih zvez ter zaključeno, da se skliče svetovni kongres transportnih delavcev v svrhu stvaritve enotne bojne fronte ter priprave za stvarjenje enotnih narodne in mednarodne organizacije.

Konferenca je popolnoma uspela in znači velikanski korak k ozdravljenju današnje razdrapanosti v delavskem pokretu. Enotna fronta transportnih delavcev, železničarjev in mornarjev v mednarodni meri je uresničena. Naloga učlanjenih zvez je, da to enotno fronto spremene v ostro orožje proletarijata v boju proti kapitalizmu.

Toda sklepi te konference so le začetek, transportnim delavcem morajo slediti ostale stroke.

Kadar bo v vseh strokah taka enotna fronta izpeljana, tedaj bo proletarijat nepremagljiv, tedaj bo začel svoj zmagoviti pohod.

Korak železničarjev je prvi korak k zmagi!

K prevozu trupel judenburških revolucionarjev.

Zmaga ruske proletarske revolucije v oktobru 1917 je obenem začetek razpada nemških in avstrijskih front. Stik vojakov na ruski fronti je v veliki meri zrevolucioniral avstrijsko in nemško vojaštvo, ki je videlo, da ni, če so ljudje odločni, tudi najbolj pruska disciplina v stanju zadržati proletarijata na njegovem zmagovitem pohodu. Ti vojaki ki so stradali, dočim so razni častniki in lahinarji živeli v izobilju na njihov račun, so videli kako so ruski tovariši hitro te gospodiče ukrolili. Vsa vojna cenzura ni bila v stanju, da ne bi vojaki dobili tu in tam poročil od svojcev, ki so jim pravili, kako stradajo doma njihove žene in otroci, kako gara mladina in se uničuje v municijskih tovarnah, kako pa na drugi strani razni vojni liferanti, verižniki in podobni patrijoteslužijo milijone in milijone, tako, da ne vedo kaj bi z denarjem počeli. Posledica teh dejstev, posebno pa še oživljenje borbenosti v delavskih vrstah,

ki je pod vplivom ruskih dogodkov živo vsplamtela, kljub vsem naporom cesarskih petolizcev Scheidemanove in Rennerjeve baže, je bilo pred vsem velikansko slavno gibanje ki je posebno v Avstriji koncem l. 1917 in začetkom 1918. zavzelo naravnost revolucionarne oblike in doseglo višek v znanem generalnem štrajku. Socijalnim patrijotom, posebno dr. Renner se je lu odlikoval, se je posrečilo z goljufijam prevarati delavstvo, da je odstopil od boja, ampak bacil upornosti je razjedal dalje zaledja in fronto centralnih držav. Po Brestlitovskem miru se je vrnilo iz Rusije v Avstrijo in Nemčijo tisoč in tisoč bivših vojnih ujetnikov in razumljivo je, da je sovjetska vlada gledala na to, da pridejo v prvi vrsti domov odlični komunisti in socialisti, ki so imeli nalogo zrevolucionirati avstrijske in nemške armade. Bili so to najbolj odločni in trdni možje, ki jih je trpljenje v militarističnih sponah in v

ujetništvu carizma spremenilo v kremenite borce. Ko so prišli domov, so avstrijske in nemške oblasti postopale z njimi, ko z garjevimi psi. Strogo so jih ločili od drugih vojakov, niso smeli dopisovati z domačini in vojni kurali, po znanem pravilu da je cerkev najboljša podlaga vseh tronov, so hodili k njim, da bi jih spreobrnilo od boljševizma. Domov so prišli le za par dni, ravno zadostli, da so videli vso bedo svojcev in ogromno razkošje v katerem so živeli vsi listi junaki (danes se ti ljudje pri nas resno kažejo za narodne junake!), ki se jim je posrečilo potom raznih zvez ostati v zaledju in izrabljati vojno konjunkturo. Kakor hitro so dobili vsi ti »boljševiki«, kakor se jih je splošno nazivalo, pred odhodom na fronto orožje v roke, so začeli akcijo in uprizorili so celo vrsto uporov pri raznih polkih. S pomočjo znane divizije za ohranitev notranjega miru in vsled tega, ker so jih vsi listi, revolucionarni oficirski in

¹ Naj opozorimo le na znani podlistek »Jutra« o junaštvu izvestnega Sokola in velebankirja.

drugi narodnjakarski rušitelji Avstrije pusili na cedilu in ker ljudi ostalo moštvo ni bilo dovolj zanesljivo, so bili uporj zadržani in voditelji so storiili junaško smrt pod rokami avstrijskih rabljev, padli so kot revolucionarni mučeniki.

Proletarijat bo njihov spomin obdržal vedno v častnem spominu. Saj so bili to sodrug, ki so bili po večini aktivni člani ruske komunistične stranke, in ki so padli za rdečo zastavo proletarske revolucije.

Spomin teh proletarskih mučnikov, hoče danes izrabiti narodnjaška buržuazija v šovinistične svrhe, lista isla buržuazija, ki je še tedaj pridno pisala v znane srebrne roge in ki dela danes v velikem dobre kšefte z jugoslovanskim patrijotizmom, kakor jih je delala popreje z avstrijskim.

Kako pa mislijo res ljudje, ki so se borili z orožjem proti Avstriji nam kaže najbolj pismo, ki ga je priobčil »Slov. Narod« v svoji številki od 27. maja pod naslovom »Pismo komunistično.«

»Trpel sem, neznansko trpel za nesvobodo, ki se imenuje SHS ali Es-ha-ezija, kakor pravimo komunisti.

Poznaš me dobro, da sem bil že davno, morda celo v otročji dobi goden za komunist, ker vsebuje ta v celoti »stara pravda«, o kateri sem sanjal še v caristični dobi Rusije. Najbolj se boš morda spomnil razgovorov o odpravi Irgovine. Takrat seveda je bil to le instinkt, ker še ni bilo komunizma v današnjem zmislu, to se pravi: organiziranega, s svojim programom, političnimi šolami in načrtom nove komunistične družbe v vseh detajlih. No, danes je drugače. Danes sem podkovan idejno in znanstveno, danes znam komunistični evangelij na izust, danes vidim razločno vso grdobino in vso lepoto obeh svetov: kapitalističnega in proletarskega družabnega reda. In tako sem poslal vnet vernik komunizmu, zvest bojovník kakor nekdanji na bojnih poljanah Dobrudže in Soluna; postal sem celo svečenik te ideje, agitator, kakršni more biti le prepričan komunist.

Mislím, da mi ni potrebno opravičevati se pred Teboj, da tega ne počenjam iz dobička ali častihlepnosti, ker me zna doleteti k večjemu desetinelečna ječa ali večala. Gre se mi le, da ostanem dosleden in zvest svojem načelom, da ne pogazim sam svoje še čiste duše, da sem na strani trpinov in pravice. Srečen sem in ponosen, da sem lahko med ljudmi, ki častno umirajo za trpeče ljudstvo, bilo v ječah ali na večalih svoje lastne domovine. Mi in z nami vred tudi naša bolj kot kdaj poprej »sveta maluška«, smo danes izstradani, goli in ponižani med razbojniko najnižje vrste, no vendar se hrepe pred nami ne samo kapitalistična Evropa, temveč ves svet. Nikdar še ni bila kakršna ideja tako velika, tako močna, da bi lahko obsegala vseh delov sveta. Dnevi zlatih bogov, vladarjev, kron in truslov so šli in zato obupen odpor, obupen boj buržuazije v zadnjih letih. Toda vse naše žrtve nas ne strašijo. Kakor nekdanji pod trobojniko, tako marširamo tudi danes pod s krvjo namočeno in zato rdečo zastavo čez trupla svojih padlih sodrugov k cilju, k »Svetovni socialistični federativni sovjetski republiki«, ki je prva etapa k socializmu, ki bo šele usvarila človeka mogočnega za novi družabni red, za rdečo svetovno komunistično carstvo. Žal, mi tega ne doživimo, pač pa prehodno t. j. diktaturo proletariata, ki je naša najbolešnejša, a neizbežna doba.

Znano ti je, da sem pustil svojo najbujnejšo mladost v sokolskih telovadnicah in na ulicah mesta N., katere sem še mladi oškropil s svojo krvjo — nacionalizmu na čast, nekemu za malho. Žrtvoval sem vse misleč: v svobodni domovini bodo srečni vsi in naravno tudi tisti, ki so se borili za to svobodo v prvih vrstah. Dosegli smo v krvavih, nepopisnih bojih skoraj enega desetletja zaželjeno osvobodjenje a tedaj je prišlo razočaranje, prišlo je — **spoznanje**. Borili smo se, žrtvovali svojo mladost in eksistenco za svobodo vseh kapitalistov Eshaezije brez razlike narodnosti in vere, ne izvzemši niti židovskih oderuhov. Vsi tisti cesarski, kraljevi, presvetli, prečastiti, plemeniti ali dvorni dobro plačani Avstrijanci, pred katerimi smo bežali, so danes v svobodni domovini še povišani. Vsi ti

nečloveški krvniki in oderuhi, vsi ti »narodni veržniki«, ki žive v razkošju, pijanstvu in poholnosti na račun popolnoma izmogljenih in obubožanih »osvobodnih narodnih mas«, so danes dekorirani z zlatimi medaljami in zvezdami za svoje čedno delo. Niti enega teh krvososov nisem videl v obupnih in blaznih bojih Dobrudže, Soluna, Albanije in skoro na vseh bojiščih Evrope za narodovo svobodo. Šele drugo in tretje leto svobodne Eshaezije so jih splavila na površje.

Tako, dragi družje, mi slučajno preostali, ki nas je le še kost in koža, a morda silnejšega kot kdaj duha, mi, ki smo s svojimi prsi na čelu svetlovnih armad prodrli in podrli kajzerov militarizem, preoblikovali Evropo — mi smo danes nepoznani. Ne poznajo nas niti ministri kraljeve vlade, niti nočejo poznati svoje častne obljube. In vsi »narodni poslanci«, vsi »ljudski zastopniki«, vse stranke poznajo le sebe, le tiste, od katerih pričakujejo korita ali najmanj red sv. Save.

Tako veličastna je ta pravica, tako resnična, da lahko vsak dan umrem od te blaženosti, gladen, nag, poln ljubezni in obupa. In to tisti, ki je slovel med bataljoni za neustrašnega vzor-borca, ki je izbijal mrtvaški ženi zobe in rebra, kadar je zaplapolala nad njim trobojnica, kadar je slišal imenovati sveto ime »Jugoslavija«. Umreli moram, ker se ne bom nikdar ponižal, da bi prosil milosti ali kruha.

Od kar sem prišel z bojišča v »osvobodjeno domovino« razcapan in sesiran dan nisem spal v topli sobi, niti se pošteno najeđel, a še manj oblekel. Vkljub temu podpiram več revežev, plačujem redno članarino stranke, dajem redne prispevke za gladno deco Rusije, za Alijagičeve preostale sirote in za fond v prid v ječo vrženih komunistov. Kadar »izpraznim čašo«, trenutek prej ko omagam bo počila bomba in z menoj vred bo omagal tudi eden od predstavnikov režima.

In zopet bodo sledili procesi, zopet se bo morda »izvršila pravica« v navzočnosti božjih in kraljevih namestnikov in zopet bo zalaval revolucionarni duh med delavskimi masami.

Mi smo na delu. Maluška se krepi. Naša ura se bliža in — izpolnilo se bo.

Gospodje od »Slov. Naroda« trdijo, da je to važen dokument — za psihijalre. To razumemo, saj so vodilni gospodje svoj čas, ko je začelo revolucionarno gibanje jugoslov. nacionalne omladine, čigar glavnega vodjo, ki je žrtvoval svoje življenje v avstrijski ječi, prepelejo tudi te dni v domovino, v »Slov. Narodu« voditelje jugoslovanske omladine tudi proglasili za zrele za ječo ali pa za Sludenec. Buržui, ki meri vse po procentih in dividendah — drugače sodili ne more.

Večni spomin proletarskim mučnikom, ki so padli v Judenburgu, kakor vojaki velike mednarodne, proletarske armade na polju slavel

Odprto pismo »Savezu«.

Moramo odgovoriti na napade in pojasniti zavednim železničarjem nepoštenost v pisavi »Železničarja«, z dne 15. maja. Kljub temu da je akcijski železničarski pododbor v Mariboru poslal Ljubljanskemu akc. odboru predloge, med katerim je eden prvih, da se napadi v listih ukinejo.

Vemo to, da sle lokajsko ponižni na zgoraj, in sirašno zahrblini in hinavski na zdolaj, kadar se ima iti v skupen boj za skupne materialne cilje.

Sirašno je to v Irenolku, ko se mora delavstvo boriti na eni strani za sporazumen boj in za ohranitev eksistence, in na drugi strani proti izkoriščevalcem parasistom. Ko je pričela kapitalistična ofenziva proti delavstvu na železnicah, z zakonom o zaščiti države, je vlada dala miglaj demagogom in sredstva, da so šli med železničarske vrste in cepili delavstvo in ustanavljali organizacije vseh vrst in vseh stanov, vsaka teh organizacij pa s posebno vneto povdarja kako se bori iskreno, požrtvovalno in nesebično v dobrobiti skupnosti. Ha, ha, — ironija usode! Komaj se je železničarstvo in državno nameščentvo sporazumelo za skupen in solidaren nastop, da si ohrani golo življenje, že vidimo edino zveličavno zaščitnico in borilateljico za železničarje, Krekičev Savez, eksponent vlade, kako se bori — ne v vrstah železničarjev in državnih nameščencev, temveč v vrstah nasprotnikov — z vlado, že izdaja denuncijanske letake, blati požrtvovalne ss. in železničarje samo radi lega, da bi se izognili boju in potem kričali v svet vidile nas od Krekičevega Saveza ni bilo zraven pa je silvar skrahiral in si potem mislilo da bodemo kar trumoma bežali se vpisavati v vladno organizacijo »Savez«. Ali gospodje se pri tem nečednem dejanju brliko molijo! Pravite z državnimi nameščenci in s policaji ne gremo v boj! Ali denar in delavski domovi so bili dobri iz visokih policijskih rok? Borili se na strani, zaslužjenih policijskih uslužbencev, to pa bi po vašem naziranju bilo sramota.

Klic po enolni fronti in po enolni strokovni organizaciji je že danes tako močan da se samo še s spretnim manevriranjem od strani vladnih podkupljenecv zadržuje. Ko je leta 1921 bila enolna železničarska organizacija »Savez« saobračajnih in transportnih radnika i službenika Jugoslavije, ki je

šlela čez 50.000 članov je dejal gospod Krekič proti enemu našemu s. v Beogradu. Vi Slovenci sle nacionalisti, mi smo pa komunistični generali armade 50.000 mož in ukazujemo in vodimo. Velikonočni kongres železničarski tudi l. 1921 ko smo zborovali v Zagrebu, pod esskorlo 12 policijskih sil, dva za predsedniško mizo z gospodom Krekičem in sedanjem vašim odpadnikom Nachfigalom, in 10 v stranski sobi, takrat se je posrečilo generalu Krekiču in Luku Pavičeviću razbiti 50.000 armado, kateri je poveljeval preje s pomočjo obo-roženih delegatov na kong. g. Krekič.

Ne gre se nam lukaj za zgodovino, temveč zgolj za način boja v proletarskih vrstah, kakor takrat, tako je tudi sedaj z vsemi silami na delu da napravi zmedo in ponovni razcep, da tako onemogoči vsak uspešen boj.

Ne gre se nam za to, da ste železničarski akcijski odbor v Mariboru naplačno informirali, češ s. Ravnik ni nikak predsednik Saveza v Sloveniji, temveč, on je samo en slab zaupnik, res pa je, da je bil Ravnik predsednik Saveza in kot tak sodeloval in nosil odgovornost, deloval odkrito v akcijskem odboru do zadnjega časa, ko je prišel na sled Savezovemu zahrblnemu činu, o izdaji letaka v katerem se ga smatra za izdajalca, in na 6. maja je na javnem informativnem shodu raztrgal letak z besedami, kako se obsoja nepoštenost v boju in tako se bode postopalo z izdajalci.

Neodvisna strokovna železničarska organizacija je stopila v akcijski odbor kakor samostojna organizacija (glej izjavo s. Makuca z Beograjske konference z dne 29—30 aprila). Sklep je bil storjen sporazumno z vsemi obstoječimi strok. žel. org. v Ljubljani, 7. februarja je bilo rečeno, da je vsaka organizacija samostojno prešibka za izvedbo orjaškega in uspešnega boja. Ako se protestna akcija dne 5. maja ni vršila je po našem naziranju pravilnejše, kakor pa da bi se bilo izvršilo slabo, s tem da je armada pripravljena in da še ni nastopila lahko še vedno nastopi ako je za nastop pripravljena in sposobna. Ali ste se morda akcije zbal?

Mi vprašamo Savezove organe in funkcionarje javno, ali mislite, da so železničarski in državnih nameščencev želodci sedaj sili, ali mislite, da so sedaj naga telesa oblečena s tem vašim izdanim letakom. Ali se ne zavedate

Zbirajte za tiskovni sklad „GLASA SVOBODE“!

LISTEK.

IVAN VUK:

Kraljestvo Adamljar.

(Mezopotamska pravljica.)

Ko so prvaki odšli, je sedel kralj Holjamak Jakši še dolgo na prestolu in mislil. Nato je poklical k sebi najmodrejše svetovalce. In ko je zopet dolgo molčal, premišljajoč o človeku, je spregovoril:

»Vzemite bogate darove iz kraljevske zakladnice in se odpravite v deželo zamorsko h kraljici Sibili, ki mi je prijateljica. Modra žena je to in velik je njen sloves. Poklonite se ji v mojem imenu in ji recite: Najmodrejša izmed najmodrejših! Tako govori Maj-Mančak, imenovan Holjamak Jakši, prijatelj tvoj in kralj v kraljestvu Adamljar, ki je med Eufratom in Tigrisem, tam, kjer so nekoč bogovi, hoteč ovekovečiti sebe, po svoji podobi iz ilovice vzbudili človeka. Tako govori kralj Maj-Mančak, imenovan Holjamak Jakši: Mnogo ljudskih plemen živi v kraljestvu Adamljar in mnogo je med njimi prepira in sovraštva. Človek pokroviteljstvuje nad človekom. Človek ubija človeka. Človek je suženj človeku. Zemlja je v njegovih rokah razdeljena. Močnejši si svoje vso, slabejše silijo, da jim služijo. Nikdo iz ljudi, ki žive v kraljestvu Adamljar noče poznati človeka. A vsi govorijo o pravičnosti in ljubezni.

Zato pošilja Holjamak Jakši, svoji prijateljici darove in pozdrave in vpraša: Kaj je prav za prav to bilje, ki se mu pravi človek? Ali je žival med živalmi, ali je bog med bogovi? —

Idite zvesti moji in storite, kakor sem vam zapovedal; ...

Šli so poslanci kralja Holjamak Jakši v zamorsko deželo, da se poklonijo modri Sibili, kraljici.

Sprejela jih je kraljica Sibila, kakor se sprejemajo poslanci kraljev. Ko pa je slišala, da prihajajo od prijatelja, starca Maj-Mančaka, imenovanega Holjamak Jakši in videla darove, se je močno orazveselila. Tri dni in tri noči je gostila poslance. Samo poslanci kralja Izraelceva, ki leži v deželi, po kateri teče mleko in se cedi med, so bili sprejeti z enako častjo. Zato so se jim tudi dvorjani Sibile klanjali, kakor poslanecem kralja Izraelceva.

Četrty dan pa je vprašala kraljica Sibila poslance kralja kraljesiva Adamljara:

»Dovejte poslanci mojega prijatelja in kralja v kraljestvu Adamljar, v kateri nekoč ni rastle osat in trnje in kjer je šivel človek kakor bogovi, otrsela čaru proklestva mogočnih in silnih, ki jo drže v svojih krempljih?«

Poklonili so se poslanci in rekli:

»O, kakšna sreča bi bila za ljudi, ako bi se zgodilo tako, o kraljica. Ali ni sanjal kralj Holjamak Jakši ta prekrasen sen, nego hude skrbi ga mučijo. Ljudje se v kraljestvu Adamljar grizejo med seboj, kakor volkovi, sovražijo se, kakor psi in zvijačijo kakor lisice. V vsem kraljestvu ni človeka. Vse je razdeljeno na plemena, a vsako plemo in vsak iz plemena stremi po gospodstvu nad drugim. Zato vpraša tvoj prijatelj in kralj naš: Kaj je pravzaprav to bilje, ki se mu pravi človek? Ali je žival med živalmi, ali je bog med bogovi?«

Zamislila se je modra Sibila. Zakaj, dasi je bila njena slava velika, vendar je bilo tudi to vprašanje veliko. Zamislila se je in rekla:

»Veliko vprašanje stavi kralj vaš. Zato idite, dokler bom razmišljala, da vam ne bo dolgčas, v moj

zverinjak, ki ga ni enakega na zemlji. Velik je in nešteto zveri iz vsega sveta je v njem. V zabavo vam bodo njih navade in običaji.«

Zadovoljni so se poklonili poslanci in šli, da si ogledajo zverinjak.

In glej, ko so hodili po zverinjaku in opazovali umetnost opic, ki so vratolomno skakale z veje na vejo, slona, kako je, kakor z brizgalnico, polival po sebi vodo in trobental s svojim dolgim rilom, leve, počivajoče v senci in mežikajoč mimogredočim, se je zaslíhal trušč in krik in hrup, ki ga je zagnala grupa zveri pod nekim košalim in velikim drevesom. Zveri se niso zmenile za ta hrup, samo opice so splezale na listo drevo, da bolje vidijo zanimiv prepír.

»Poglejmo,« so rekli tudi poslanci kralja Holjamak Jakši, »kaj pomeni ta hrup.«

Ko so se približali k drevesu, so videli, kako se prepirajo med sabo volk, pes in lisica.

»Zakaj ta prepír med vami,« se je začudil eden od poslancev. »V sorodstvu si ste, pa se prepirate.«

Vsi so nejevoljno zarenčali:

»Kakšno sorodstvo. Za senco se gre.«

Lisica pa je rekla:

»To senco, ki je moja, si svojita volk in pes.«

»Ni res,« je zarenčal pes, in volk je zatulil:

»Ni res. Senca je moja.«

Pes je hlastnil po volku:

»Lažeš, moja je.«

»Čujte,« se je nasmejal eden izmed poslancev.

»Toliko je te sence, da jo imate dovolj vsi trije in še za druge preostane.«

»Pa če je sence še enkrat toliko, moja je. Dovolim pa, da drugi leže v nji, če me poprosi za njo in plača,« je zatulil volk.

(Konec prih.)

zločina katerega vršile s svojim razdralnim delom?

Povejte ludi način kako mislite z bojem. Mislite li, da bomo člani plačevali samo mesečne prispevke, za en par karupiranih tajnikov, da bodo živeli na račun iztradanega železničarja, in fiskali za njegov novac lažnjive letake? Temu se uprite pošteni člani v Savezu, prisi-

lite jih da vam povedo ali so za pošteni boj, ali so organizirani samo za parado. Vam pa železničarji kličejo sedaj se gre za vas, boj kater se bje je vaš boj, in sledite delu akcijskega odbora. V ognju se čisti zlato, v akcijah ljudje in organizacije.

Sprevodnik Janez.

Združenje 2 in 2½ internacionale.

Na binkošne praznike se je vršil skupen kongres 2 in 2½ internacionale v svrhu združitve obeh internacional. Že pri predkonferenci so se pokazala velika nasprotja in to ne le z ozirom na faktiko temveč tudi posebno v nacijsionalnem oziru. Nemški in madžarski socialdemokrati kakor tudi češki neodvisni socialisti (Vrbensky - Brodecky) so izdali osre letake proti izdajalskemu in šovinističnemu delovanju čeških soc. dem. in čeških narodnih socialcev (tudi ti so prišli v Hamburg). Češke narodne socialiste je kongres takoj sicer poslal rekur, ker so pač preveč odkrita navadna žolta meščanska organizacija in je sam dr. Beneš, glavni agent francoskega imperijalizma v srednji Evropi izvoljen — kakor narodni socialist v parlament. Zadevo čeških soc. dem. je prelresala posebna komisija dva dni in ker je ni bilo mogoče rešili, je bilo na Adlerjev predlog sklenjeno izvoliti takoj komisijo, ki ima nalogo preiskali češko zadevo in predložiti material izvrševalnemu odboru. Kdor pozna razmere ve, da je češko vprašanje tako, da je izključeno, da bi ostale vse te skupine v eni internacionali, ker se češki in nemški soc. dem. na Češkem niti v strokovnih organizacijah ne morejo ujediniti, tako hudo je medsebojno nacijsionalno sovraštvo. Pa brez tega bo pač smešna internacionala, ko bodo na Češkem češki soc. dem. sedeli v vladi in preganjali opozicijske socialiste, člane iste internacionale. — To je majhna ilustracija za dejstvo, da je nova internacionala prava ričet-internacionala, ki bo nezmožna vsake okcije.

Že na predkonferenci se je pokazala močna opozicija proti združitvi. Ledebur je ostro napadel izdajalsko poslovanje socialpatrijotov 2. internacionale, ki so preprečili zmago proletarijata v Nemčiji. V imenu neodvisne soc. dem. stranke Nemčije odklanja združitev s strankami 2. internacionale, ker so vse okužene od kapitalizma. Združenje z 2. internacionalo pomeni otežkočenje zmage socializma, ne pa korist. — Schmidt (manjšina švic. soc. dem.) je govoril isto proti ujedinitvi. Ruski levi socialni revolucionar Steinberg je napadel ostro reformiste in socialpatrijote posebno zavoli njih gonje proti sovjetski Rusiji. Odrekel je zaveznikom buržuazije in reakcije vsako pravico napadati ruski revolucionarni proletarijat. Poljski neodvisni socialist Drobner je proti združitvi z 2. internacionalo ter kaže na izdajalsko delo poljske socialne dem., ki odkrito podpira reakcijo in imperijalizem. Ledebur je v zaključni besedi izjavil, da je boljše delati za združitev proletarijata izven internacionale, nego v taki internacionali, ki združuje v sebi tako različne elemente. Poljski socialpatrijote hočejo celo skupno »Internacionalo« s fašisti. Ko je koncem predkonference začel čitati levi soc. revolucionar Steinberg izjavo

v imenu neodvisnih, lev. soc. revolucionarjev in letskih delegatov, v kateri se ostro napada izdajalsko početje reformistov, so le ti vzdignili tak hrup, da izjave ni mogel prečitati do kraja.

V nadaljni debali so se pojavila posebna huda nasprotja pri določevanju razmerja do Sovjetske Rusije, proti napolcevanju obrekovanju edine delavske kmečke republike, ki sta ga zagrešila ruski kontrarevolucionarni menjševik Abramovič in nemški socialpatrijot Wels, so vsi posebej angleški delegati, predvsem Henderson in italijanski desničar Modigliani.

V istem času ko se je vršil kongres je sklical akcijski odbor za boj proti fašizmu in vojni v Hamburgu velikanske shode, ki se jih je udeležilo čez 30.000 proletarcev in ki so poslali po posebni deputaciji na kongres zahtevo, naj se pridruži za enotno fronto v akciji proti vojni. Kongres, oziroma njegovo vodstvo, ker se pisma konferenci ni predložilo, je z znanimi Bernotovskimi argumenti, to odklonil.

Kongresu je predsedoval Wels, ki je leta 1918 dal streljati na demonstrirajoče proletarce.

Kongresna dvorana je bila v vseh mogočih nacijsionalističnih barvah, tudi Mussolinijeva trikolora ni manjkala in niti habsburška črno-žolta.

Centrumaši so mrli, podvrgli se se popolnoma skrajnim reformističnim elementom Vanderveldejeve in Noskejeve baže. To je prav, gospodje več ne bodo mogli ribariti v kalnem. Maske so odvrli in proletarijat vidi, da sta Adler in Noske v jedru eno in isto, oba sta malomeščanska nacijsionalista. Proletarijat jim ne bo sledil. V Nemčiji so se že pred dalj čas združili neodvisni soc. dem. s Šajdemanovimi socialpatrijoti. Posledica je bila, da je velik del delavcev, ki so bili prej pri neodvisnih spoznal njih grdo igro in mesto v združenju soc. dem., je stopil v kom. stranko; tako, da imajo v mnogih krajih sedaj organizacije združene soc. dem. stranke komaj polovico toliko članov, kakor so jih imele prej organizacije neodvisne soc. demokracije.

Adler ne bo opral krvavega Noskeja, ampak bo zgubil pri proletarijatu še tisto malo ugleda, ki mu ga je ostalo iz prejšnjih časov, ko je še bil v boju s socialpatrijoti.

Edina korist hamburškega ujedinitve za proletarijat je ta, da so centrumaši pokazali svojo pravo kontrarevolucionarno barvo. Kar je še pri njih ljudi, ki mislijo pošteno in proletarsko, jih bo zapustilo.

Utopljajoči se socialpatrijote so se v nadi, da jih bodo ti rešili, oklenili centrumašev; toda potegnili bodo prej ali slej in sicer v doglednem času centrumaše s seboj v močvirje.

Razredno zavedni proletarijat pa bo šel naprej preko teh političnih mrtvakov, naprej v boj in v zmago.

reformisti in simpatizanti kapitalističnega produkcijskega sistema orientirani proletarski pokret.

Pravi proletarski pokret pozna samo proletarsko orijentacijo: li mora razredno pot naprej brez kompromisov z reformistično desnico, pa tudi ne z anarhističnimi elementi, pristaši individualnih akcij in pučev. Razredno orientiran proletarijat se v kapitalistični družbi ne sme organizirati po raznih kulturnih vidikih (za krščanstvo ali proti krščanstvu itd.), temveč pred vsem po gospodarski činenici kapitalističnega produkcijskega procesa: organizira naj se delo proti kapitalu. Le taka dosledno izvedena proletarska orijentacija more voditi delavski pokret v resnično proletarski smeri, grupirati borbene sile proti kapitalu in v dogledni bodočnosti likvidirati dobo kapitalistične eksploatacije in nasilja.

Naravno pa je, da bo v današnji duševni in organizacijski zmedi propaganda prave razredne orijentacije vedno naletele na velike ovire. Relativno lahko bi se izvedla proletarska ločitev duhov na strokovnem polju, kjer gre za neposredni boj proti kapitalu; težje pa je vprašanje enotne politične proletarske stranke, ki je vsaj po današnjih perspektivah neizvedljiva. Za elito razrednega proletarijata mora tu veljati načelo: Propagirati vedno in povsod idejo enotne proletarske razredne strokovne organizacije, v političnem oziru pa je treba za posamezne akcije — a nikdar ne za volivni blok! — upoštevati enotno razredno proletarsko fronto. Glavni boj pa se mora danes biliti na političnem in strokovnem in strokovnem polju proti birokratizmu socialno-demokratskih strokovnih in političnih birokratov, ki vsled svojih osebnih ambicij in koristi — oz. večinoma vsled neproletarske malomeščanske mentalitete! — razdvajajo proletarski pokret. Na ta proletarski birokratizem stavi danes internacionalni kapitalizem svoje največje nade; le tako moramo pravilno umevali simpatije internacionalnega kapitala do reformistične amsterdamske internacionale in simpatije kapitalističnih ekspozitur - dinastij (Ramsay Mac Donald je obdedoval v lond. Buckingham Palace pri Juriju V., »bivši socialist« Kristan na dvoru Aleksandra i. t. d.).

Precejšnje ovire stavi napredovanju proletarske razredne misli krščanski socializem s poudarjanjem stanovske vzajemnosti. Krščanski socializem v sedanji solidaristični obliki proletarijatu pač ne more nuditi jasne socialne orijentacije in voditi uspešno njegove borbe za boljši in pravičnejši družabni ustroj, ker solidarizem, vzajemno sodelovanje dela in kapitala, že po svoji naravi vedno koleba med proletarskim in kapitalističnim stališčem in je stranka, ki na njem temelji, socialen nestvor.

Zunanji političen pregled.

Kulturna Anglija in barbarska Rusija.

Vsemu delavstvu je še v živem spominu, kašen krik je zagnala kapitalistična Evropa, zlasti pa Anglija, ker je proletarsok sodišče v Rusiji obsodilo na smrt duhovnika, ki je vršil špijonsko službo v prid kapitalistični reakcijski Poljski. Ali sedaj poslušajmo, kaj pripoveduje »Daily Herald«, znano glasilo delavske stranke v Angliji, torej vodilni list druge Internacionale o tej »kulturni« Angliji.

Kmelje v Indiji so obupani vsled brezobzirnega izkoriščanja vlade in veleposesnikov segli po demonstracijah, ob kateri priliki je prišlo do spopada med policijo. In kako je sodilo demonstrante najvišje sodišče v Indiji? List pravi:

1. maja je bila izdana sodba najvišjega sodišča o priložbi 170 oseb, ki so bile obsojene na smrt. Čitanje sodbe je trajalo pet ur. Potrjena je bila smrtna obsodba proti 19 osebam, 110 oseb je bilo obsojenih na dosmrtno deportacijo, 14 izmed njih je bilo priporočenih v pomiloščenje. Trije obloženci so bili obsojeni na dve leti ječe; 19 se je sprejelo kazni deportacije v 8 letno ječo; 57 obsodb na deportacijo je bilo sprejemenjenih na petletno ječo; 20 obsodb na deportacijo je bilo sprejemenjenih v triletno ječo; 38 pa jih je bilo oproščenih.

(Prim. n. pr. Gosar-Gostinčarjev upit proti izvozu v skupščini lanske jeseni — in islodobni Brodarjev veleagrarni upit za izvoz; dejstvo, da dr. Gosar kot član pokrajinske vlade radi atentata na Zaloški cesli 1920 ni demisioniral, kakor bi bila dolžnost vsakega socialista itd. itd.) V neposredni povojni dobi je krščanski socializem poudarjal tako radikalne nazore, da že kažejo očito razredno smer; danes pa pod vplivom internacionalne desničarske reakcije pobija razredno borbo socialističnega proletarijata; tako n. pr. v uvodniku v »Pravici« 5. in 12. aprila, kjer v nebo povzdiguje reformistično Labour Party. Značilno! Tudi velekapitalističen »Le Petit Parisien« je začetkom aprila o Snowdenu (ideologu L. P.) pisal: »Ta socialistični apostol je tudi odločen nasprotnik boljše vizma, čigar razlastitveno politiko odklanja... Snowden je bil torej povsem prikladen govornik, da je predstavil angleškemu konservativcem in liberalcem od vseh revolucionarnih tendenc očisto socialistično doktrino...« Tu se vidi markantna solidarnost internacionalne desničarske kapitalistične reakcije in krščanskega socializma.

Oni del proletarijata, ki živi pod uspravajočim vplivom krščansko-socialnega solidarizma, naj bi resno premislil samo nekaj najznačilnejših tez krščanskega socializma: o nedotakljivosti privatne lastnine, ki ni utemeljena v krščanskih dogmah; o poudarjanju pasivnega krščanstva, kar omogoča poseg in diktaturo mogotcev, militarizem, kapitalistično eksploatacijo in radi neurejenih lastninskih razmer alkoholizem, prostitucijo itd. Dalje kapitalizem se ne organizira po kulturnih vidikih, ampak čisto razredno-solidarno po gospodarskih interesih; zato vidimo v isti industrijski zvezi učlanjene framasone, svobodomiselnice in katolike. Premisliti pa je treba tudi celo vrsto problemov, ki jih katoliška moralna še ni rešila v smislu Kristusove elike: individualen uboj je po 5. božji zapovedi prepovedan, v vojni pa je dovoljen uboj poljubno velikega števila soljudi — kje je norma, po kateri naj postane uboj dovoljen? Tatvina 30 frankov je »smrten« greh, kapitalist pa sme v obliki dividend od nadvrednosti proletarskega dela ukrasti cele tisočake. Po treznem premisleku vseh teh momentov bo marsikdo krenil v edino pravilno razredno proletarsko smer.

Zmaga proletarske orijentacije v tako razorani ideološki situaciji je gotovo težak problem. Ves njegov uspeh je zavisen od bolj solidne in vsestranske doktrinarne vzgoje vsaj večjega dela elite razrednega proletarijata, ki bo stala na braniku socialne revolucije in dajala celokupnemu proletarskemu razredno jasno razredno orijentacijo v borbi dela proti kapitalu.

Ruski monarhisti na delu.

Generalni svet monarhistov v Parizu je izdal manifest, kjer pravi, da bo kmalu nastopil čas, ko bodo vrgli boljševice. Za bodočega carja so določili velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. Za poveljnika proliboljševičskih čet pa kozaškega atamana Krasnova. Koncentrirajo se ruski monarhisti predvsem v Jugoslaviji. Posebno iz Bolgarske prihajajo vedno nova ojačenja za Wrangelovo armado. Po angleških časopisih je vodja monarhističnih čet v Jugoslaviji general Barburčič. To gibanje v zvezi z angleško nolo in z koncentracijo angleške mornarice v ruskih vodah je znak, da hoče evropska reakcija poskusiti zopet enkrat napasti z orožjem Rusijo. Glaven vzrok napada je ta, da se je rusko gospodarstvo zelo opomoglo in da bo letošnja žetev, ki obeta biti zelo dobra omogočila Rusom, da bodo v najkrajšem času zavzeli svoje

Ivan Bukovnik:

Proletarska orijentacija v delavskem pokretu.

Pod vplivom silne ofenzive internacijskega kapitalizma se pojavlja med proletarijatom malodušnost, med malomeščanstvom pa odkrita nada, da se vendarle še posreči konsolidirati kapitalistični produkcijski sistem. V tej situaciji se povsod pojavlja ojačen desničarski pokret, ki bi prej ali slej proletarijat privedel v reformistično, kapitalizmu naklonjeno smer.

Svetovna socialna revolucija, v kateri živimo v dobi povojne kapitalistične produkcijske in konsumne desorganizacije, ne more biti delo enega dne. Velika ideja zmage dela nad kapitalom se more udeležiti le v več ali manj dolgi prehodni dobi med individuali-

stično-kapitalističnim družbnim redom. Zato poteka svetovne socialne revolucije ne smemo presojati po trenutni razvrsitvi vojujočih sil proletarijata in kapitala, ki more biti za proletarijat danes ofenzivna, jutri defenzivna.

Za stvarno presojanje proletarskega revolucionarnega pokreta more biti merodajen predvsem en činitelj: Kako napreduje ali nazaduje grupacija proletarijata na osnovi razredne opredelbe dela proti kapitalu. Od tega činitelja je odvisna hitrejša ali počasnejša zmaga svetovne proletarske revolucije — ali pa njen poraz. Iz tega sledi jasno, da za razredno orijentiran proletarijat ne more biti vseeno, v katero smer hočejo

slaro meslo na evropskem trgu. Strah pred rusko konkurenco je vzrok, da hočejo angleški kramarji zapaliti nov svetovni požar. Naloga proletarijata je, da to prepreči na vsak način!

Velikanske stavke v Porurju.

Ogromna draginja v Porurju je povzročila velika mezdná gibanja. V Dortmundu, Essenu, Bochumu itd. so stopili delavci v stavko. Kapitalisti so hoteli to slaykovno gibanje uničiti s pomočjo fašistovskih band ker je to bolj po ceni, nego, da bi svojim izkoriščanim sužnjem zboljšali mezde. Ali ta poskus se je ponesrečil in delavstvo je fašiste razgnalo. Razvile so se cele bitke, kjer je bilo na obeh straneh več mrtvih in ranjenih. Najbolj sramotno je držanje socijalpatrijoličnih strokovnih birokratov, ki so odkrito na strani fašistov proti delavstvu. Stavka se nadaljuje v polnem obsegu in stavka čez 300.000 delavcev. Meščanske obrambne garde, ki so plačane od Stinnesa in Krupa, so poskušale delavska zborovanja razbiti z orožjem v roki, toda bile so tepene. Porurski boji in velikanski mezdni boji v Franciji so prvi znak, da je delavstvo proti volji strokovne birokracije in kljub njeni sabotaži, v enotni fronti uspelo, da zajezi naval kapitala in da deloma že prehaja zopet v napad.

Velike demonstracije v celi Nemčiji.

Silno naraščajoča draginja in brezposelnost je spravila nemški proletarijat v obupen položaj. Po vseh večjih mestih je začel proletarijat nastopati sam, ker oblasli niso v stanju oziroma nočejo nastopiti proti odušitvi. Delavske stolnije so po večjih mestih s silo prisilile trgovce, da znižajo cene živilom in drugim potrebščinam za 30 do 50%. Posebni kontrolni odbori skrbijo za to, da se preprečuje vsako odiranje. Delavske stolnije skrbijo za red. Buržuazija, ki ji je ta organiziran pokret celega delavstva, zelo nevaren, skuša s pomočjo fašistov provocirati puče, da bi pokrel lahko udušila v krvi, podpirajo jo socijalpatrijolični voditelji. Obratni sveti in tovarniški odbori, ki to akcijo vodijo so storili vse, da se ohrani železna disciplina ter da se delavstvo ne da provocirati od buržuazije in pa njenih agentov.

Peter Struve o komunistični internacionali.

V svojem listu »Ruskaja Misl« je pred nedavnem napisal ta brezobzirni nasprotnik komunizma naslednje: »Leta 1919 v Moskvi ustanovljena komunistična internacionala, se razlikuje od vseh dosevanih poskusov v tem, da se nahaja v rokah njenih voditeljev ogromno ozemlje, da je mednarodna revolucionarna stranka prvič pridobila možnost da smotreno in sistematično izvede svoje organizacije. K. I. ni nobena zveza raznih strank, ki med sabo simpatizirajo, ona je edinstvena stranka, ki je raztresena na razne dežele. V K. I. je združenih približno dva in pol milijona ljudi, od katerih jih odpade na sovjetsko ozemlje pol milijona in med njimi 300.000 Rusov. Komunistična svetovna stranka je prva resnična internacionala.

Pobožni ogrski fašisti na delu.

V Kečkemetu so priredile oborožene Hortyjeve bande novo krvoprelitje. Oboroženi fašisti so streljali med kmetice, ki so stale v gruclah na trgu in so govorile o vedno večji draginji in bedi. 12 težko ranjenih in več mrtvih je obležalo na mestu. Povdariti je treba, da je Horty zelo pobožen vlad in da krščansko-narodna madžarska »vlada« uživa posebno podporo ogrskih škofov in visokih katoliških dostojanstvenikov, ki so glavni propagatorji za povratek apostolskih kraljev iz degenerirane, a pobožne rodbine habsburške.

Proces proti mladim komunistom.

V Budapešti se vrši proces proti 70 mladim delavcem, ki so obdolženi, da so čitali marksistične knjige ter jih širili in da so bili v opoziciji proti koruptivnim strokovnim birokratom. V teku procesa so prišle strahovite stvari na dan kako so mučili obtožence, da bi jih prisilili k izjavam, ki so jih od njih zahtevali. Zasliševanje je obstajalo v tem, da so jih pretepavali z bikovkami in železnimi drogi, po golem telesu so jih žgali z gorečimi smodkami, obesili so jih tako dolgo za pete, da so padli v nezavest. Grozovitosti spominjajo živo na znameniti beograjski proces. No pa Evropa bo ostala mirna, saj so samo delavci in krščansko dobro srce Evropejcev se gane le tedaj, če je obtoženec maziljen ali pa ima veliko denarnico.

Ogromna zmaga francoskega proletarijata.

Francoska vlada je hotela vprijeti proti komunistom ogromen političen proces. Dala je zapreti celo vrsto voditeljev, ki so vodili akcijo proti imperijalističnemu pohodu v Porurju, ki ga je podvzel Poenkare na povelje francoske težke industrije. Predvsem je bil naperjen proces proti sodr. Marcelu Kašenu, tajniku kom. str. frakcije, ki je govoril na Frankfurtski konferenci in proti sodr. Hölleinu, nemškemu državnemu poslancu kom. str., ki je prišel v Pariz, kjer je govoril ob viharnem odobravanju de-

setisočev francoskih proletarcev. Ker Poenkare ni zaupal pariškemu porotnim sodiščem je odločil za sodišče najvišje državno sodišče, ki sodi le najtežje slučaje veleizdaje in ga tvorijo člani senata. Ze uvod procesa je bil nesrečen za Poenkareja režim. Za vse šliri glavne obtožilne dokumente je sodr. Kašen z lahko dokazal, da so navadni falzifikati, ki so bili deloma fabricirani v notranjem deloma pa v vojnem ministstvu. Nato so izpustili iz zapora vse obdolžence razen sodr. Hölleina in pa sodr. Perija, tajnika kom. omladinske zveze. Ss. Höllein in Peri sta v protest proti takemu postopanju stopila v gladovni štrajk, kateremu se je pridružilo še sedem političnih obsojencev, komunistov in anarhistov. Parlament je odklonil z večino glasov Kašenov predlog, naj se zahteva izpustitev političnih jetnikov. To postopanje silno razburilo pariško delavstvo in 23. maja so se zbrale na poziv Akcijskega odbora (ki je sestavljen iz komunistov, anarhistov, rdečih strok. org. in mednarodne zveze vojnih žrtv, socijalpatrijotov v njem ni, ker ti gospodje so korajžni le za zeleno mizo, sicer pa zelo krotke, neškodljive živalice, ki jim je dobro buržuazno korito ljubše nego boj) stolisočglave množice, ki so priredile velikanske demonstracije proti brutalnemu postopanju z zaprtimi sodrugi, ki so bili tedaj že 13. dan v gladovni stavki.

24. maja se je sestel francoski senat, da kol najvišje sodišče sodi komunistične izdajalce domovine in interesov domovinskih verižnikov. Najvišji državni pravdnik je slikal vse brezdomovinsko počelje komunistov, slikal nevarnosti, ki groze Franciji (posebno njenim verižnikom in odušitvi) vsled njihove propagande. Kašen je celo nastopil proti svetlem verzajskem miru v Moskvi na kongresu komunistične internacionale. Višek izdajstva domovine pa so zagrešili obtoženci s tem, da so se združili v Frankfurtski zastopniki proletarijata cele Evrope, celo z nemškimi proletarci, v svrhu skupne akcije proti imperijalizmu.

Senat je po tri in polurnem posvetoivanju z 145 proti 104 glasovi sklenil, da obložbo odkloni, ker ne spada v njegovo kompetenco. To je bila masna klofuta za Poenkareja. Glavni vpliv na glasovanje senata je imel mogočen nastop pariške delavske armade, ki je ustrohovala s svojo odločnostjo celo Poenkarejev senat. Takoj po izidu glasovanja, je Poenkare podal ostavko, »češ, glasovanja senata smatra za nezaupnico, ki onemogočuje vladi vsak boj proti komunističnim spletakarjam.« No končno se je vendar omečal in ostal ministrski predsednik »v interesu domovine«. Odločen nastop proletarijata je pa tudi dosegel, da sta bila ss. Höllein in Peri izpuščena iz ječe.

Odločen nastop proletarijata je prizadel Poenkareju eno najramotnejših blamaž.

Da so hoteli socijalpatrijolični voditelji akcijo sabotirati, je ostalo brez upliva, pokazalo se je le še bolj jasno, kako so ti gospodje osamljeni generali brez mas.

100—150% bančnih obrestí.

Delavski konzumi Nemčije in Avstrije trpe silno na pomanjkanju kapitala. Vzrok leži predvsem v neprestanem padanju vrednosti marke in avstrijske krone. Zvišanje deležev ne prinaša za drugim potrebnih sredstev. Vsled tega zahtevajo komunisti, da si morajo pomagati konzumi z državnimi krediti. O istem vprašanju piše sedaj tudi socijalistinja Freundlich iz Avstrije, da so si konzumi s pomočjo državnih kreditov mnogo prihranili na obrestih. Poleg tega se je ustanovila tudi posebna delavska banka, s pomočjo katere so se konzumi osvobodili bančnega kredita, ki zahteva danes že 100—150% obrestí, ker vlada silno pomanjkanje gotovine. Posledica teh ogromnih obrestí je, da se zapira industrija za industrijo in narašča brezposelnost. Tako izgleda konsolidacija kapitalizma.

Organizirajte se!

Iz Sovjetske Rusije.

Vnanja trgovina sovjetske Rusije.

Kapitalistični svet se zlasti zaganja v vnanjo trgovino proletarske Rusije, ki se lrdno nahaja v rokah posebnega komisarijata. Zapadnoevropski kapitalisti se namreč prav dobro zavedajo, da dosežejo svoj cilj — spremeniti Rusijo v kolonijo — samo tedaj, če se jim posreči prebiti državni monopol vnanje trgovine. Ali tu butajo zaman.

V drugi polovici 1921 je znašal izvoz le 2% uvoza, leta 1923 januarja pa že 65%. Do zadnjega časa je Rusija plačevala uvoz z zlatom in poleg tega je morala uvažati živila. Leta 1922 je znašal uvoz živil še 34% celokupnega uvoza, januarja 1923 pa samo 10%. Največ uvažajo sedaj Rusija stroje in orodja, ki je znašal 76% uvoza v zadnjem letu. Dosedaj je izvozila 16 milijonov pudov žita, katere množina pa je še zelo skromna sprčo izvoza žita med 1904 in 1914, ko je znašal izvoz žita letno 644 milijonov pudov. Leta 1922 je sklenila Rusija 26 koncesijskih pogodb.

Industrija Rusije.

Bruto donos vseh gospodarskih panog je znašal: leta 1913 11 milijard zlatih rubljev; leta 1921 4.5 milijarde zlatih rubljev; leta 1922 5% milijarde zlatih rubljev.

Od tega odpade na poljedelstvo: leta 1913 6.7 milijard zlatih rubljev; leta 1921 3.5 milijard zlatih rubljev; leta 1922 4 milijarde zlatih rubljev.

Na industrijo pa odpade: leta 1913 4.4 milijarde zlatih rubljev; leta 1921 0.93 milijard zlatih rubljev; leta 1922 1% milijarde zlatih rubljev.

GOSPODARSKI POLOŽAJ RUSIJE.

Nova gospodarska politika sovjotov kaže velike uspehe. Zadnji čas se množe ugodne vesti o stanju vseh strok ruskega gospodarstva. Ugodne sodbe ne prihajajo samo iz sovjetskih krogov, ampak tudi buržujski opazovalci ruskih razmer morajo priznati, da se je gospodarsko življenje Rusije obnovilo.

V poljedelstvu je zaznamenovati velik napredek. Kriza, ki je v letu 1921 povzročila lakoto, je premagana in Rusija je postala zopet izvozna država za žito, katerega je morala še pred nedavnim časom uvažati. Dosedaj se je izvozilo 16 milijonov pudov (1 pud 16 kg, v zadnji številki se nam ze vrnila napaka), kar seveda daleč zaostaja za ogromnimi množinami, ki jih je izvažala pred vojno. Toda ta malenkosten izvoz je prvi znak za to, da je kriza ruskega poljedelstva prekoračila svoj višek in da gre sedaj na bolje. Sovjetska vlada je nakupila v tujini mnogo poljedelskih strojev in tudi domača produkcija te stroke postaja večja. Zaradi suše se je zmanjšalo število konj in sploh živine, zlasti

v vzhodnih ozemljih. Da se je moglo polje obdelavati, so pripeljali konje iz stepnih ozemelj in postavili v dotičnem ozemlju kolone traktorjev. Tudi površina posejana z ozimno pšenico, je za 18% večja kot v prejšnjem letu. Izgledi za žetev dosedaj niso slabi.

Se večje uspehe pa je dosegla reorganizacija industrije. Ze številke za leto 1922 izkazujejo večjo produkcijo nego leta 1921. Med tem ko se je n. pr. nakopalo v letu 1921 samo 31% predvojne množine premoga, je množina izkopenega premoga narasla v letu 1922 na 37%. Podobno je z industrijo petroleja. V letu 1921 se je produciralo 43% predvojne produkcije, v prihodnjem letu že 51%. Tudi vse ostale stroke industrije tako tekstilna, kavčukova, za električni material so se producirale v letu 1922 veliko več nego v letu 1921. Tako je lanena industrija producirala v letu 1922 56% predvojne množine blaga. Situacija se pa stalno boljša in prvi meseci tekočega leta izkazujejo še večji porast produkcije. Produkcija premoga v Donskem basinu, ki je največji premogovni revir Rusije, je znašala v februarju letos 46 milijonov pudov. Ker se je v letu 1913 produciralo povprečno mesečno 63 milijonov pudov, je februarjska produkcija dosegla 73% predvojne. Istega meseca letos se je nakopalo v Moskovskem okrožju, ki prihaja po svoji važnosti na drugo mesto, 17 milijonov pudov in zaostaja ta množina samo za 2 milijona pudov za predvojno. Najtežjo krizo je morala prečeti železna industrija, kajti njena produkcija je bila v primeri s predvojno jako majhna. V januarju letos pa je začelo na novo obratovati 7 plavžev, 2 martinovi peči. S tem je tudi metalurški industrija začela energično izboljšanje.

Ker se je torej situacija industrije znatno izboljšala, se je seveda tudi položaj delavstva izboljšal. V industriji so realne delavske plače dosegle 70% predvojnega zneska. Tako se okoristi z izboljšanjem industrije v prvi vrsti delavec.

Gospodarska obnova se kaže v številnih zunanje trgovine. V februarju letos je bila po teži aktivna, po vrednosti pa le malo pasivna. Uvoz je znašal 21.000.000 pudov, a izvoz 4.600.000.000 pudov. Vrednosti uvoza 6.9 milijonov zlatih rubljev stoji nasproti le malo manjša vrednost izvoza 6.1 milijonov zlatih rubljev.

Ker postaja gospodarska situacija vedno boljša, se je s tem utrdila moč sovjotov tudi na zunaj. Zato sedaj Anglija in njene kapitalisti poizkušajo ovirati razvoj Rusije. Odlod izvira konflikt med Angleži in sovjeti, ki so nevarni vsem kapitalističnim državam. Dokler dolgo bo obstajala država delavcev in kmetov, bodo v nevarnosti vse ostale kapitalistične države.

DELAVSKO IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO »VESNA« V ZAGORJU

priredi

v nedeljo, dne 17. junija 1923, v prostorih »Delavskega doma« v Zagorju

slavnost razvitja društvenega prapora.

SPORED:

Dopoldne:

1. Do 8 ure dopoldne zbiranje delavstva pred Delavskim domom, potem odhod na postajo.
2. Ob 9-10 uri pozdrav došlih gostov in odhod na slavnostne prostore.
3. Ob 10-30 uri razvitje prapora. Po razvitju obhod skozi Toplice, Zagorje in nazaj.
4. Ob 12-30 uri kosilo na določenih prostorih.

Popoldne:

5. Ob 13-30 uri javni nastop telovadnega odseka: I. člani, II. članic, III. obrtnega naraščaja, IV. šolskega naraščaja, V. člani na drogu in VI. skupinske vaje.
 6. Po končani telovadbi začetek velike vrtno veselice.
 7. Živa slika dramatičnega odseka.
 8. Med veselico svira društvena godba in sodeluje pevski odsek.
- Za razvedrilo je preskrbljeno z bogatim sporedom kakor: afričanska kamela, srečolov, šaljiva pošta, ameriška ženitev, polževa dirka, Noetova barka, turška kavarna, muzej, menežarija, vedeževalka, itd., itd., itd.

Med vso proslavo svira tudi rudniška godba.

Vstopnina na veselčni prostor 5 Din.

Vabimo vse sodruge, da se v čim večjem številu udeležijo te proletarske slavnosti!

DELAVSKA VISOKA ŠOLA.

V nedeljo se vrši na vseučilišču (Deželni dvorec) I. nadstropje predavanje g. prof. Dr. Vidmarja: O razvoju tehnike in njegov vpliv na proizvodnjo. — Sodrugi! pridite v čim največjem številu.

TISKOVNI SKLAD.

Rožnik Jakob, Ljubljana 2 Din, neimenovan Ljubljana 10 Din, Bernatovič, Ljubljana 10 dinarjev, Kaclar Ciril, Ljubljana 1 Din, Jelovšek Matija, Zidan most 2 Din; skupaj 25 Din. Zadnjič izkazanih 984 Din. Skupno 1.009 Din.

Dne 29. V. je bila vredna naša krona.

1 francoski frank = 24 K 50 vinarjev,
1 angleška libra šterlinov = 1740 K,
1 ameriški dolar = 372 kron,
1 švicarski frank = 68 kron,
1 lira = 18 kron,
1 češka krona = 11 kron,
100 nemških mark = 61 vinarjev,
100 avstrijskih kron = 53 vinarjev.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij.

Odgovorni urednik Anton Sušteršič.

Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.